

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

5 de Exorcista.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

6 ¶ Eatque ¶ definitus etiam in ecclesiis singulis certis exorcistarum numerus. ut constat ex epistolis Anaclei, & Corn. li 7 Pontificis apud Eusebium lib. 7. *hystor. cap. 33.* ¶ Adhibebantur autem ¶ exorcistæ primum, & exorcizantur, & iactatis vel possillis a spiritu pessimo. ut aiunt interpretes in concilio An-cyrano, c. 18. vt & supra in principio huius exorcizatus tractationis diximus. Item secundo infidelibus, vel non Christianis dum ad Christianismum, vel dum ad sacrum lauacrum accedunt: quia & ante Dei possessionem, illi erant sathanæ mancipia ob peccatum primi parentis. Proinde ante baptismum iubet D. Dionysius Areopagita, lib. de ecclesiast. hier. c. 2. ter exufflari sathanam, & eius opera eiurare. Et D. Augustinus sermo. 17. de ver. Apostol. Et Cyrillus Hierosolymit. Patriarcha, in *Procathe. heli illuminato. pluram Cateche. 16.* exorcizatos ait salubres. fugare demonem, & reuerentiam adhibendam, cum sit exorcizatus. Et nunc hodie ante ualvas ecclesie adiurantur, & exorcizantur baptizandi, non autem in ecclesia ipsa, ob uenerationem loci, neque in priuatis domibus: ob merum scelerum spirituum, ut statutum in concilio Laodiceno, c. 59. Curaque ¶ eadem erat etiam eorundem exorcistarum *καταμάχου*, scilicet, eorum qui erudiebantur in rudimentis fidei ante baptismum, quorum capitibus imponebant manus exorcistæ singulis diebus quadagesimæ, non secus quam energumenis, ut ex concilio quarto Carthaginensi constat. ¶ Sunt ¶ namque istæ orationes efficaces inuocato Dei nomine super creaturis. *Scimus enim* inquit D. Paulus, 1. ad Tim. 4. *omnem creaturam sanctificari per uerbum Dei & orationem.* Atque ideo inimicus demon, qui abuti creaturis Dei desiderat, possessionem uacua cedere, vt hac cogitur. Sic tæpe demone obsessus, qui ferreis uinculis a multis detineri non potest, ab uino folis uerborum precatationibus continetur, per eam, quæ in illo est Spiritus sancti uirtutem. Simplexque exorcizantis assilatus, afficitur ignitus his qui uideri non possunt, ut ait Cyrillus Hierosolymitanus, *catech. 16. Illuminatio.* Magna uis per le uerborum, quibus & mouentur & pacantur affectus, sed cum his maior si dei diuina potestas, & nominis Dei auctoritas. *In nomine* inquit. *meo demones uicent. ser. eies tollent. lingua loquentur uois. Ec. Marc. 16. Luc. 11. Actuum 4. & 19.*

10 ¶ Adhibentur ¶ & exorcizantur ecclesiastici in sedendis tempestatibus. pro depellendis serpentibus, locustis, & id genus noxis, non quod credamus hoc intelligere, sed quod ex sacra pagina nobis constet, sæpe excitari hæc a demonibus in perniciem generis humani. Sicut in historia Iobi cap. 1. & in operibus magorum satis constat. Quod & testantur Constantinus & Iulianus Cæsares, *leg. multi 6. de mal. sic. & mathem. libr. 9. c. titul. 18.* Multi, inquit, *magis artibus elementa turbare. uitam insonitum labefactare non dubitant.* Atque idem Constantinus in *l. eorum 4. §. leodem. Nullis criminationibus*, inquit, *implicanda sunt remedia humanis quaesita corporibus, aut aggressibus locis innocenter adhibita suffragia, ne naturis uindictis metuerentur imbres, aut uenis grandinisque lapidatione quaterentur.*

11 ¶ Et ant ¶ apud ethnicos qui demonia etiam pellerent, & morbos incantationibus curare se posse profiterentur: uerum hoc uel ex consortio impio demonum & cõsensu, uel simulate contingeat, uel cultu idololatriæ demoni tanquam Deo exhibito nefandissimo. ¶ Veluti & Seneca refert, *lib. 4. Quæstio. natur. cap. 11. 6.* Cleouæ fuisse publice præpositos *χαρὰν ποιῶντας*, hoc est, *speculatores futura grandinis*, quibus signum dantibus adesse iam grandinem, quisque pro se agnum album immolabat: alius pullum; protinus autem illæ grandines alio declinabat cum aliquid gustassent sanguinis: Quod si quis nec agnum nec pullum habebat, digitum iuum bene acuto graphio pungebat. & hoc sanguine litabat. Nec minus se ab huius agello grando se auerteat, quam ab illo pro quo maioribus hostis exorata erat. Meminit & Plutarchus de hoc, *lib. Sym. o. 7. problem.*

12 ¶ Omnino certe falsum, uel demoniacum hoc: nisi forsitan credamus, sanguinis hor. ore abigi grandines turbinesque. Veluti Plinius notat, *lib. 28. cap. 7.* muliere quæ patitur mensit ua nudata, eadem contingeat, & auerti celi uolentiam. ¶ Narratur ¶ & de Apollonio Tyaneo, *Ph. lost. libr. 4. de uita Apollonii*, eum demonem quendam ab Epheso ciuitate pepulisse, postquam populo ostendisset eundem sub specie & forma lenis inter ciues obambulare, & pestis, quæ in ciuitate grassabatur, causam esse, quem lapidibus obrui iuperat.

14 ¶ Narratur ¶ in Tripartita historia, *lib. 9. cap. 24. de Appama* templo Iouis, quod cum demolendum esset a prefecto o-

rientis iussu episcopi Marcelli, apparuit teter: imus læmon, qui flammam ardentes immittas prohiberet, & aqua lustr. Il in ignem immissa demonem fugasse, & aqua in olei speciem conuersa, templum celeriter contigraffe. ¶ Scilicet ¶ Epiphanius, *Cyria. 15 Episcopus, tom. 2. libr. 1. contra hereses.* quoque Iosephum quendam a Iudaismo ad fidem conuersum, cum mandato Constantini in Tyberi templum Deo ædificare uellet, & calce egens, camosque calcis instruens, adiurationibus uel incantationibus Iudæorum prohibitus fuisset igne calcem coquere, aqua, quam signo crucis coram populo consecrauerat, inperfa in caminos, inuocato nomine Iesu, incantationes magicas dissoluiffe.

¶ Na rat etiam ¶ Philostatus, *lib. 4. de uita Apollonii*, unam 16 ex lumen, quas uocant Græci *μαρμαρινέλιος*, phasma quoddam Menippo cuidam Lycio in formam mulieris pulcræ coniunctam, atque nuptias cum eo depactam: uerum die nuptiarum, Apollonium Tyaneum coegisse eam sese lamiam esse fateri, & uoluisse Menippum ueluptatibus explere, ut eius postea corpus deuoraret. Consiueuisse enim pulcris & iuuenibus hominum corporibus uesci, ubi ad summam sanguinis abundantiam peruenissent: & postea euaniuisse, & eius apparatum, & coquos, & seruos. ¶ Fuerunt ¶ & exorcizati adhibiti in baptismo, & oleo 17 christiatis, quo exufflatur demon, ut ait Cyrillus Hierosolymitanus *catech. 1. Mystagog.*

De Acolytis. Cap. 6.

- 1 Acolyti qui, & munus.
- 2 Lumen in ecclesia Dei quare accendatur, eod.
- 3 Acolytis maior ordinis lectoris.
- 4 Acolyti nomen quid significet.
- 5 Acolyti constituendæ aetatis.
- 6 Tonfurandi prima tonsura aetatis.

¶ Vnt ¶ Acolyti, qui faculas & lumen deferunt in ecclesia, dum ¶ sacra mysteria peragenda sunt, uel quando Euangelium legendum, *ca. clericos §. sin. 21. distinct. ca. perlectis 25. distinct. ca. Acolytis 23. distinct.* non quidem ad effugandas tenebras, uel ad Solem lucentem illustrandum, sed ut hoc symbolo luminis corporalis significet lumen illud æternum, eum, inquam, qui uenit, ut testimonium perhiberet de lumine, *D. Ioan. in Euang. cap. 1.* qui uel lux ipse est, & qui illuminat omnem hominem uenientem in hunc mundum. cuius ueritatem ecclesia catholica didicit. Estque huic aliud officium iniunctum, nempe ut diacono ministranti in sacra liturgia sacerdoti, suggerat uice oculos, ex quibus uinum & aqua in sacerdotis calicem infunditur, ad consecrationem sanguinis Domini, *can. Acolytis 23. distinct.* ¶ Maiorque hic gradus ¶ lectoris ordine: quia lectori non licet sacra in sacra 2 rio contingere, acolyto licet, *ca. non liceat cui libet. cum 2. seq. 23. distinct.* ¶ Vnde ¶ & nomen *ακόλυτος*, id est, non impeditus: is enim cum in numerum eorum, qui sacramenta maiora pertractant, non sit receptus, tamen non est impeditus, quin possit cum illis sacris faciendis interesse. Sic enim G. ædicunt *ακόλυτος* uel *εὐδοκῶς*, ut Lucianus in *Timo.* & Herodianus in *2. pasha. de εὐδοκῶς* *ἀντὶ τοῦ ἀκόλυτος*, ing. effus liber, ut nec accessu prohibeatur. Meminit de acolyto Nicephoro D. Cyprianus, *lib. 2. Epist. epist. 8.* ¶ Etatem ¶ sufficientem adhuc consequendum ordinem existimauit Sozinus summus pontifex, 21. annum, ¶ quatuor decimū inquam a prima tonsura suscepta post infantiam, *ca. in multis. & cap. sequen. 77. distinct.* quæ est septem annorum, *l. si infanti. C. de iure deliber.*

De Diacono & Subdiacono. Cap. 7.

- 1 Ordinum omnium finis sacerdotium.
- 2 Diaconorum institutionis causa, & munus.
- 3 Diaconi episcopi.
- 4 Diaconus quis maior & minor sacerdote.
- 5 Diaconi in ecclesia Dei, in locum Lenitarum.
- 6 Diaconi retrahi possunt ad ecclesiam, in quibus ordinati sunt, nec ordinari debent, nisi certis ecclesiis.
- 7 Diaconi officium quod.
- 8 Subdiaconus quis, & officium. Nathanes. eod.
- 9 Diaconatus num ordo ecclesiasticus.
- 10 Diaconissa & eius aetatis.
- 11 Diaconorum & presbyterorum aetatis quæ.